

صلح واقعی با توازن میان قدرت سخت و نرم ایجاد می‌شود

حجت الاسلام والمسلمین دکتر حمید شهریاری دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی با تأکید بر این‌که صلح بدون قدرت پایدار نمی‌ماند، گفت: دستیابی به صلح عادلانه و واقعی تنها از مسیر گفت‌وگوی اخلاقی، مقاومت در برابر استکبار و ایجاد توازن میان قدرت سخت و نرم ممکن است.

به گزارش روابط عمومی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر حمید شهریاری، دبیرکل مجمع در سخنرانی خود در نهمین اجلاس بین‌المللی «صلح جهانی» در جاکارتای اندونزی گفت: اکنون شاهد یک مشکل اساسی هستیم که بشریت هنوز راه حل موثری برای آن پیدا نکرده است. ما در جهانی زندگی می‌کنیم که همه از صلح صحبت می‌کنند، اما آنچه در میدان می‌بینیم جنگ است. سازمان‌های بین‌المللی که برای حفظ صلح جهانی تأسیس شده‌اند، ناکارآمد شده‌اند. قدرت‌های امپریالیستی و متجاوزان منافع خود را دنبال می‌کنند و خون بی‌گناهان را برای منافع خود می‌ریزند.

دکتر شهریاری افزود: ما از گفت‌وگو صحبت می‌کنیم؛ اما در این میان خانه‌های مردم بمباران می‌شود. در غزه، بیش از 67 هزار نفر، از جمله زنان، کودکان و سالمندان، شهید و بیش از 160 هزار نفر دیگر

زخمی شده‌اند. بسیاری از آنها پزشک، کادر بیمارستان و روزنامه‌نگاران بودند که شجاعانه به ماموریت‌های بشردوستانه خود در میان شعله‌های آتش ادامه دادند. بیش از 400 روزنامه‌نگار و 120 پزشک و پرستار جان خود را از دست داده‌اند. بیمارستان‌ها، مدارس و پناهگاه‌های سازمان ملل بارها بمباران شده‌اند. کودکان زیر آوار هستند و مادران در حالی که اجساد فرزندان‌شان را در آغوش گرفته‌اند، جان خود را از دست داده‌اند. در مواجهه با چنین جنایاتی، جهان به اصطلاح متمدن چه کرده و چه ابزار موثری برای صلح ارائه داده است؟ چرا سکوت کرده و بدتر از آن، چرا در کنار متجاوزان قرار گرفته و به جای مهار، آنها را مسلح کرده است؟

دبیرکل مجمع ادامه داد: همدستی با ظلم، خیانت به ارزش‌های انسانی است. هر زمان که از پایان یک جنگ و برقراری صلح شادمان می‌شویم، درگیری دیگری مانند هیولایی که از سرزمین دیگری برمی‌خیزد و فوران می‌کند. ما هنوز از غم غزه، لبنان، سوریه و ایران بهبود نیافته‌ایم و اکنون صدای جنگ را در سودان می‌شنویم. چرا این اتفاق می‌افتد؟ آیا گفت‌وگو و کنفرانس‌ها می‌توانند مشکلات ما را حل کنند؟ راه حل واقعی چیست؟ وی در پاسخ به این سوال که آیا می‌توان گفت‌وگو کرد در حالی که زمینه اخلاقی جهان بسیار ناپایدار است، گفت: «پاسخ این سوال هم بله و هم خیر است. بله، زیرا گفت‌وگو اولین گام به سوی صلح است. صلح یک فرآیند است، نه یک رویداد واحد. ما باید در گفت‌وگو شرکت کنیم، چارچوب‌های مشترک پیدا کنیم، به توافق برسیم، به تعهدات خود عمل کنیم و بر اجرای آنها نظارت کنیم تا به صلح عادلانه پایدار دست یابیم.

حجت الاسلام والمسلمین دکتر شهریاری ادامه داد: برای تغییر سیاست‌های جهانی، ابتدا باید گفتمان‌های جهانی را تغییر دهیم. گفتمان‌های نفرت، طرد هویت و یکجانبه‌گرایی باید جای خود را به گفتمان‌های شفقت، تکثر فرهنگی و چندجانبه‌گرایی بدهند. تغییر سیاست بدون گفت‌وگوی فکری و اخلاقی نمی‌تواند دوام بیاورد. ما باید تصمیمات سیاسی و عملی خود را بر عقل و عدالت استوار کنیم. عمل بدون اندیشه یا اخلاق پایدار نخواهد ماند. جهل و تعصب، دشمنان صلح پایدار هستند. وقتی بشریت بیدار شود و تعصب قومی و فرقه‌ای را کنار بگذارد، زمینه برای صلح عادلانه فراهم خواهد شد.

وی تصریح کرد که این گام‌ها به تنهایی کافی نیستند و ادامه داد: گفت‌وگو به خودی خود صلح را تضمین نمی‌کند. ما به سازوکارهای اجرایی نیاز داریم. همه می‌گویند که به اقدام نیاز داریم، اما چگونه؟ چگونه می‌توانیم جلوی کشتار بی‌گناهان را در مواجهه با جنایتکارانی که غیرنظامیان بی‌گناه را با سلاح هدف قرار می‌دهند، بگیریم؟ چگونه می‌توانیم از زنان و کودکان محافظت کنیم وقتی که مستبدان جهان از متجاوزان حمایت می‌کنند؟

وی با تاکید بر دو اصل عملی اظهار داشت: اول اینکه صلح بدون قدرت پایدار نمی‌ماند، اگر می‌خواهیم واقع‌بین باشیم و نه صرفاً آرمان‌گرا، باید بدانیم که صلح نمی‌تواند تنها با آرزوها و کلمات باقی بماند. بدون نیروی بازدارنده، صلح شکننده باقی می‌ماند. چنین بازدارندگی مستلزم قدرت سخت و قدرت نرم است. وقتی جنایتکاران از قدرت سخت استفاده می‌کنند، باید با قدرت در برابر آنها مقاومت کنیم. با این حال، دشمن نیز روایت‌ها را تحریف می‌کند. ما ممکن است با قدرت سخت از سرزمین خود دفاع کنیم، اما نمی‌توانیم با سلاح، قلب‌ها و ذهن‌ها را به دست آوریم. این امر مستلزم قدرت نرم است. قدرت نرم شامل قدرت سیاسی است که گفت‌وگو را ممکن می‌سازد، قدرت اقتصادی که از فقر جلوگیری می‌کند، قدرت اخلاقی وجدان را بیدار نگه می‌دارد، قدرت نهادی جامعه را سازماندهی می‌کند، و قدرت معنوی ایمان صالحان را تقویت می‌کند. ما به تعادلی بین قدرت سخت و قدرت نرم نیاز داریم.

دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی ادامه داد: دوم این که قدرت سخت و نرم باید خودشان از نظر اخلاقی مهار شوند، در غیر این صورت به ضد خود تبدیل می‌شوند. فقط کسانی که از معنویت و صداقت اخلاقی برخوردارند می‌توانند چنین قدرتی را به درستی در دست داشته باشند. هدف قدرت، خدمت است نه سلطه. در دیدگاه اخلاقی-انسانی، هدف قدرت غلبه بر دیگران نیست، بلکه مهار خشونت و حمایت از عدالت است. قدرت بدون کنترل اخلاقی منجر به جنگ می‌شود. قدرت مشروع از مظلوم محافظت می‌کند و از چرخه انتقام جلوگیری می‌کند. چنین قدرتی فقط تحت رهبری شجاع، متدین و اخلاق‌مدار امکان‌پذیر است. وی در پایان تاکید کرد: صلح پایدار و عادلانه نیازمند دو عنصر اساسی است: گفت‌وگو برای تفاهم و آشتی و مقاومت در برابر قدرت سرکوبگر و ایجاد قدرت نرم متعادل برای مقابله با روایت‌های نادرست.